02.11.2018 №4657/ІПК/16-81-13-02-15

Податкова консультація

Відповідно до ст. 52 Податкового кодексу України від 02.12.2010 за №2755-VI зі змінами та доповненнями (далі - ПКУ) розглянуто звернення на отримання індивідуальної податкової консультації щодо визначення доходу фізичних осіб - підприємців - платників єдиного податку, які здійснюють діяльність за договорами доручення, та в межах компетенції повідомляє наступне.

Статтею 2 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435-IV, із змінами та доповненнями (далі - ЦКУ), визначено, що учасниками цивільних відносин визнаються фізичні та юридичні особи.

Відносини, що виникають за договором доручення, регулюються положеннями глави 68 ЦКУ.

Зокрема, ч. 1 ст. 1000 ЦКУ визначено, що за договором доручення одна сторона (повірений) зобов'язується вчинити від імені та за рахунок другої сторони (довірителя) певні юридичні дії.

Згідно із ст. 1003 ЦКУ у договорі доручення або у виданій на підставі договору довіреності мають бути чітко визначені юридичні дії, які належить вчинити повіреному. Дії, які належить вчинити повіреному, мають бути правомірними, конкретними та здійсненними.

Повірений має право на плату за виконання свого обов'язку за договором доручення, якщо інше не встановлено договором або законом. Якщо в договорі доручення не визначено розміру плати повіреному або порядок її виплати, вона виплачується після виконання доручення відповідно до звичайних цін на такі послуги (ст. 1002 ЦКУ).

Відповідно до ч. 1 ст. 1007 ЦКУ Довіритель зобов'язаний видати повіреному довіреність на вчинення юридичних дій, передбачених договором доручення

Довіритель зобов'язаний, якщо інше не встановлено договором:

1) забезпечити повіреного засобами, необхідними для виконання доручення;

2) відшкодувати повіреному витрати, пов'язані з виконанням доручення. (ч. 2 ст. 1007 ЦКУ).

Пунктом 292.1 ст. 292 ПКУ визначено, що доходом платника єдиного податку фізичної особи - підприємця є дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі, визначеній п. 292.3 ст. 292 ПКУ. При цьому до доходу не включаються отримані такою фізичною особою пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відшкодування, а також доходи, отримані від продажу рухомого та нерухомого майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності.

У разі надання послуг, виконання робіт за договорами доручення, комісії, транспортного експедирування або за агентськими договорами доходом є сума отриманої винагороди повіреного (агента) (п. 292.4 ст. 292 ПКУ).

Платники єдиного податку першої - третьої груп ведуть облік у порядку, визначеному підпунктами 296.1.1 - 296.1.3 п. 296.1 ст. 296 Кодексу (п. 296.1 ст. 296 ПКУ).

Платники єдиного податку першої і другої груп та платники єдиного податку третьої групи (фізичні особи - підприємці), які не є платниками податку на додану вартість, ведуть Книгу обліку доходів шляхом щоденного, за підсумками робочого дня, відображення отриманих доходів (пп. 296.1.1 п. 296.1 ст. 296 ПКУ).

Порядок ведення книги обліку доходів для платників єдиного податку першої, другої та третьої груп, які не є платниками податку на додану вартість затверджений наказом Міністерства фінансів України від 19.06.15 № 579 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07.07.15 за № 800/27245, із змінами та доповненнями (далі - Порядок № 579).

Відповідно до вимог Порядку № 579 фізичні особи - підприємці платники єдиного податку першої - третьої груп відображають фактично отриману суму доходу та фактично понесених витрат від провадження діяльності. Дані книги обліку доходів для платників єдиного податку першої, другої та третьої груп, які не є платниками податку на додану вартість (далі – Книга) використовуються платником податку для заповнення податкової декларації платника єдиного податку.

Пунктом 5 Порядку № 579 визначено, що записи у Книзі виконуються за підсумками робочого дня, протягом якого отримано дохід, зокрема про кошти, які надійшли на поточний рахунок платника податку та/або які отримано готівкою, вартість безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг).

У графах 2 - 6 Книги щоденно відображається дохід від провадження господарської діяльності, що оподатковується за ставками, встановленими відповідно до п. 293.2 та пп. 2 п. 293.3 ст. 293 ПКУ, із сумарним підсумком за місяць, квартал, рік, зокрема отримана сума коштів за продані товари, виконані роботи, надані послуги протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (окремо в готівковій та безготівковій), матеріальній або нематеріальній формі (п. 6 Порядку).

При цьому у графі 2 Книги зазначається отримана сума коштів за продані товари, виконані роботи, надані послуги, а у графі 3 - сума повернутих коштів за продані товари, виконані роботи, надані послуги та/або передплати (п. 6 Порядку).

Враховуючи викладене, у день отримання фізичною особою - підприємцем - платником єдиного податку коштів від виконання робіт (послуг) за договорами доручення, у книзі обліку доходів відображається вся сума коштів, яка надійшла на поточний рахунок платника податку та/або яку отримано готівкою, за такими договорами.

При цьому при заповненні податкової декларації платника єдиного податку - фізичної особи - підприємця до доходу включається сума отриманої винагороди повіреного (агента), відповідно до графи 6 Книги.

Водночас слід зауважити, що кожний конкретний випадок виникнення податкових відносин слід розглядати з урахуванням конкретних документів і матеріалів, що стосуються окремої справи.

Відповідно до п. 52.2 ст. 52 Кодексу податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.